

DELTA I DEBATTEN

Vi tar gjerne imot dine innlegg til papiravisen. Husk at du også kan debattere i kommentarfeltene til artiklene på www.dagen.no

Debattredaksjonen prioriterer korte innlegg.

A-debatt: Maks lengde 4.000 tegn

C-debatt: Maks lengde 1500 tegn

Kronikk: Maks lengde 6.500 tegn.

Innlegg skal undertegnes med fullt navn. Redaksjonen skal alltid ha navn og adresse på forfatteren. Redaksjonen forbeholder seg retten til å kvalitetssikre og forkorte innlegg.

DEBATTANSVARLIG: redaktør **TARJEI GILJE**

Send dine innlegg til: [✉ debatt@dagen.no](mailto:debatt@dagen.no)

I FOKUS

Lokaldemokrati

Flere opposisjonspolitikere er for tiden opptatt av at regjeringen og stortingsflertallet ignorerer lokalt demokrati blant annet ved å vedta endringer i friskoleloven. Svein Erik Lauvås, stortingsrepresentant for Ap fra Østfold skriver som eksempel følgende i Fredrikstad Blad: «Denne regjeringen har ikke snev av reell tillit til de som representerer det kommunale selvstyret... Arbeiderpartiet ønsker å styrke den offentlige fellesskolen og mener at å åpne opp for flere privatskoler i kommunene er feil vei å gå.»

Lauvås sin elendighetsbeskrivelse baserer seg på at stortingsflertallet har åpnet for et par nye godkjenningsgrunnlag, men myndighetene skal som tidligere vurdere om en ny friskole skaper vansker for den lokale offentlige skolen.

Nytt i loven er følgende: «Ein skole skal ikkje få godkjenning dersom etableringa vil medføre negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet.» Regjeringen selv sier at dette handler om å løvfeste dagens forvaltningspraksis. Et samlet Storting støtter dette. KFF har tidligere flagget at lokale økonomiske vurderinger i kommunene ikke må gå foran retten til å etablere friskoler «i samsvar med egen overbevisning».

En ting er å hilse hjem til sine velgere med slike avskymerkinger som Lauvås gjør, selv om partiene i dette tilfellet er enige i stortingssalen om at det skal lyttes til lokale folkevalgte. Noe annet er spørsmålet om Lauvås sin egen holdning til demokrati og grunnleggende rettigheter når han legger til grunn at det ikke bør være rom for nye friskoler.

Lauvås ignorerer med dette innbyggernes handlingsrom basert på menneskerettigheter som er en del av norsk lov og som ikke kan velges bort. Tenk om politikere skulle ment det samme om ytringsfriheten.

De samme argumentene som brukes for at alle skal tvinges inn i fellesskolen, kan jo langt på vei brukes for å ha bare én nyhetskanal. Det er ikke godt lokaldemokrati å undertrykke aksepterte mindretallsrettigheter.

Vi opplever ganske ofte at kommunepolitikere sier nei fordi de ikke liker friskoler uten en saklig vurdering av de reelle konsekvensene av den konkrete søknaden. Da følger heldigvis myndighetene de retningslinjene som er gitt av sentrale politikere og legger slike innvendinger fra lokalpolitikere på autopilot til side. For å bruke noen av Lauvås sine ord; Det er ingen grunn til å ha snev av tillit til politikere som ikke er villig til å følge demokratiske spilleregler.

Jan Erik Sundby,
Kristne Friskolers Forbund

DAGENS NETTKOMMENTAR

Menighetene hadde vunnet seg på å dempe noe av den søtladete lovsangen! Personlig savner jeg mer av de gamle salmene, norske folketoner med de ærverdige og høybårne tekstene.

Steinar Innvik

KRONIKK

Mens erstatningsteologi tradisjonelt har omfattet dem som mener at jødene ikke lenger har noen plass i Guds frelsesplan, har begrepet de siste årene blitt brukt mot dem som bestrider staten Israels guddommelige opphav.

Er Israel guddommelig?

HANS MORTEN HAUGEN
leder av Sabeels venner i Norge

Sommerens debatt i Dagen viser hvor lett det er å tøyte begrepene og gjennom dette stemple meningsmotstandere. Jeg har selv blitt gjenstand for slik stempeling – uten å umiddelbart forstå hva kritikken bunner i. Jeg har gradvis forstått mer.

For kristensjonister er den moderne staten Israel etablert i samsvar med bibelske profetier, og for mange er den et tegn på at endetiden er i emning. Kort fortalt tror de som bekjenner seg til såkalt kristensjonisme at staten Israel er den mest konkrete måten Gud åpenbarer seg på i verden i dag.

Selv om jeg mener Anne-Margrete Saugstad i sin kronikk «Abrahams etterkommere og Abrahams barn» (26. juni) velger ord som er unødvendig spisse mot jødene i sin kritikk mot Internasjonale Kristne Ambassade Jeru-

salem – Norsk Avdeling (IKAJ), støtter jeg henne 100 prosent i hennes hovedanliggende: «Å oppmuntre jøder og kristne til å lese Bibelen partikularistisk heller enn universalistisk, og israelistisk heller enn kristologisk er ikke rett på noen måte.»

Tittelen på kronikken hennes er fra Rom 9.7. Jeg har selv i en tidligere kronikk i Dagen pekt på det ironiske i at tilbakeskuende Rom. 9.4-5 tillegges stor vekt av kristensjonistene, mens de langt mer utfordrende versene i Rom 9.6-8 sjelden får oppmerksomhet. Å løfte disse versene, som sier noe om hvem Paulus forstår å ha del i løftene, er opplagt provoserende. Likevel forstår jeg dette budskapet å være i samsvar med Guds universelle frelsesplan, som startet med utvelgelsen av Abraham.

Dag Øyvind Juliusen fra IKAJ har i sin kronikk av 19. juni («Kristne og Israel») helt rett i at både erstatningsteologien og antijudaismen har preget den kristne kirke i mesteparten av sin historie. Denne delen av kirkens historie er en skam, som opplagt preger mange jøders syn på kristendom og kirke. Denne historien ble først utfordret av den såkalte restorasjonismen – med vekt på jødernes fysiske gjenopprettelse

– som oppsto i kjølvannet av reformasjonen. Denne forløperen for kristensjonismen må forstås som en viktig korrigering til århundrer med undertrykking av jødene og usynliggjøring av det jødiske.

Jeg har alltid understreket at jødene har hatt en uavbrutt tilstedeværelse i området mellom Jordandalen og Middelhavet, og at de har historiske, emosjonelle, religiøse og kulturelle bånd til det landet Gud lovet Abraham og hans etterkommere – som tegn på Guds trofasthet.

Selv om Juliusen primært omtaler den historiske erstatningsteologien er det viktig å kjenne til at begrepet erstatningsteologi i dag brukes mot dem som ikke mener at staten Israel er etablert i samsvar med Guds plan og inngripen. Mens erstatningsteologi tradisjonelt har omfattet dem som mener at jødene ikke lenger har noen plass i Guds frelsesplan, siden kirken har tatt denne plassen, har begrepet de siste årene blitt brukt mot dem som bestrider staten Israels guddommelige opphav.

Det mest interessante i Juliusens kronikk den 3. juli («ICEJ og Israel») er opplagt hans punkt 3: «Dersom pakten med Abra-

Utfordrer balternes suverenitet

RUSSENE: Den russiske riksadvokaten, Juri Tsjajka, skal nå granske om de baltiske statene Estland, Latvia og Litauen i 1991 fikk sin selvstendighet etablert på en rettsstridig måte. Kravet kommer fra to parlamentsmedlemmer av president Putins parti Forente Russland, Anton Romanov og Jevgenij Fedorov. De kaller denne beslutningen for et «for-ræderi». At dette arbeidet i det hele tatt blir satt i gang, forteller etter mitt skjønn svært mye om stemningen i Putins Russland hvor en mer og mer ekstrem og aggressiv nasjonalisme nå rår grunnen. Den er i hvert fall ikke egnet til og bedre forholdet mellom Russland og landets baltiske naboland. Granskingen går ut på om det sovjetiske statsrådet hadde lov til å anerkjenne de baltiske statenes uavhengighet. Og så gjenstår det å se hva dette fører til i russisk utenrikspolitikk. Dårligere enn i dag kan forbindelsene mellom Russland og de baltiske land knapt bli!

NILS TORE GJERDE, MOLDE

MENINGER

JERUSALEM: Deltakere fra Internasjonale Kristne Ambassade Jerusalems løvhyttefest er alltid med i den årlige Jerusalem-marsjen.

Foto: Dagen-arkiv

ham ikke lenger gjelder det jødiske folket, må de regnes som alle andre folkeslag. Da er det ikke lenger slik at Gud handler med dem på en særskilt måte som et folk. Da vil heller ikke det profetiske Ord ha noen gyldighet, og dagens gjenopprettelse av nasjonen Israel vil kun være en politisk prosess uten noen bibelsk implikasjon.»

Dette er kjernen: Har staten Israel sin legitimitet i det å være etablert gjennom et FN-vedtak – selv om staten la under seg større områder, og ennå ikke har trukket sine yttergrenser? Alternativt: Har staten Israel sin legitimitet i det å være etablert i samsvar med Guds vilje og inngripen i historien? Dersom det siste er forståelsen, gir det vidtrekkende implikasjoner, blant annet en guddommeliggjøring av staten Israel. Videre må Guds betingelser og irettesettelser overfor det jødiske folk få ny anvendelse. Samtidig er det ikke lenger alminnelig teologi at Gud belønner eller straffer hele folk. IKAJ bygger imidlertid på Guds historiske inngripen og kollektive tilnærming.

Når jeg er enig i Saaugstads

hovedkritikk av IKAJ betyr dette ikke at kirkens forhold til det jødiske folk er likt kirkens forhold til ethvert annet folk. Det er fra jødene vi har fått profetene, som peker fram mot Jesus Kristus, og Jesus Kristus selv. Det var jøden Paulus som startet misjon blant hedningene – til stor motstand fra menigheten i Jerusalem, særlig målbåret av Jesu bror Jakob. Kirken trenger å forholde seg til det jødiske folk på måter som reflekterer vår arv og vår skyld.

Forholdet IKAJ har til Israel skiller seg merkbart fra denne forståelsen. Selv om IKAJ ikke lenger har første del av 1.Mos. 12.3 som «motto», men det langt mindre svart/hvite budskapet i Jes 40.1, overfører IKAJ løftene til Abraham ukritisk til den moderne stat Israel.

Videre, når Erik Selle fra De Kristne (tidligere IKAJ) i Dagen 8. juli («Ukritisk propaganda») konkluderer at «antiisraelismen ... har blitt den nye antisemitismen» er dette for enkelt og unyansert. Riktignok finnes det måter å svarte Israel på som kan forstås som uttrykk for antisemit-

tisme. Selles forenklete syn strider med oppdaterte definisjoner av antisemitisme, som unntar saklig kritikk av staten Israels politikk fra å regnes som antisemitisme. En slik presisering bekrefte av Anti-Defamation League. Antisemitisme er et for alvorlig problem til å forfletes til Israel-kritikk.

Dagens egen journalist John Solsvik formidler fra IKAJs sommerkonferanse den 29. juni at IKAJ «legger om misjonsstrategien». Det korrekte er at verken IKAJ eller moderorganisasjonen i Jerusalem, ICEJ, har stått for en misjonsstrategi overfor det jødiske folk. ICEJ har imidlertid latt personer fra organisasjoner med en slik strategi delta som innledere på konferansene som arrangeres under løvhyttefesten.

IKAJ står ikke for endetidsspekulasjoner, og mange av medarbeiderne snakker ofte om Jesus, men staten Israel har for IKAJ fått en svært sentral plass i Guds endelige forløsning. Der for får staten Israel hos IKAJ den største oppmerksomheten og beundringen.

FORKYNNING

Er klima misjon?

Klimaforkynning har i høy grad toga inn i kyrkja. I mange andakter og preiker er klima ei hovudsak ved sida av «kjærlig» og rettferdig fordeling, medan omvendning og tru på Kristus knapt vert nemnt.

Kyrkja er ikkje aleine om miljø-, kjærleiks- og fordelingsforkynning. Talrike organisasjonar driv med det, mest ut frå ymse politiske ståstader. Det er vel rett at profane organisasjonar gjer dette i ei tid når jorda ser ut til å verta varmare. Men det er ikkje rett at kyrkja skal vektlegga slike politiske spørsmål i si forkynning. Ho har ei anna oppgåve, ei stor oppgåve ingen annan har: Å forkynna Evangeliet slik det står i NT. Landet vårt er snart avkristna; kristentru går raskt av moten, og kunnskapen om kristendom er nær null mellom dei unge. Lite tyder på at klimapolitikk skal gå av moten. Vondt var det å høyra av Norvald Yri (Dagen 6. juni) at jamvel i NLM, ein organisasjon eg har hatt stor tiltrul til, har ført klima inn på si interesse- og tema-liste. Nei! Forkynn Ordet til frelse, fortel folk kva NT og trusvedkjenninga seier om kristen tru! Synd, forsoning, nåde, ein levande Kristus må vera i sentrum.

Når Kristus kjem inn i liva våre, vert og livsførsla endra. Mellom anna kan vi ikkje lenger leva i overflod. «Gudsfrykt med noysemd er ei stor vinning.» Billy Graham held seg unna politikk, og det same gjer dei store forkynnarane i dag. Eg vonar at NLM og andre konservative organisasjonar gjer det same. Kyrkja vil visseleg ta hand om adekvat miljøforkynning så kan lekmannsorganisasjonane ta seg av omvendings- og misjonsforkynning!

JOHAN MOAN
Oslo